

EVALUAREA BIBLIOTECII MUNICIPALE „B.P. HASDEU”

*Tatiana COȘERI,
director adjunct BM*

Instituirea unui sistem de evaluare este condiționată de schimbările esențiale ale rolului și responsabilităților semnificative ale bibliotecilor publice din Republica Moldova în comunitățile deservite. Sistemul oferă o imagine obiectivă asupra activității bibliotecilor. Axat pe calitate și performanță, apreciază valoarea și importanța acestora.

Regulamentul privind evaluarea bibliotecilor publice a fost aprobat de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării la 07 octombrie 2020. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova a fost publicată pe 23 octombrie 2020, în *Monitorul Oficial* (nr. 272-277, art. 887)¹.

Documentul a fost elaborat în conformitate cu o serie de acte normative în vigoare:

- Legea cu privire la biblioteci nr. 160 din 20 iulie 2017 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 301-315, art. 529), prevederile art. 13 alin. (4), care prevede evaluarea obligatorie a bibliotecilor o dată la cinci ani și încadrarea lor în diferite categorii de evaluare; inițiativa are ca scop aprecierea și stabilirea nivelului de corespundere a activității bibliotecii cu criteriile minime de bază și specifice aprobate în vederea certificării categoriilor (superioară, I, II, III, IV);
- Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr. 270/2018 din 23.11.2018 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 441-447, art. 715); Anexa nr. 8. Grupul ocupațional „Cultură, tineret și sport (F)”, Note, punct 1 (p. 41);

¹ Textul integral al Regulamentului este disponibil: Regulamentul privind evaluarea bibliotecilor publice : [aprob. prin ordinul nr. 747 din 07 octombrie 2020 al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării]. In: Monitorul oficial al Republicii Moldova. 2020, nr. 272-277, pp. 51-65. Idem în lb. rusă; Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=123623&lang=ro

- Hotărârea Guvernului nr. 1231/2018 din 12.12.2018 cu privire la condițiile de salarizare a personalului din unitățile bugetare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 480, art. 1310).

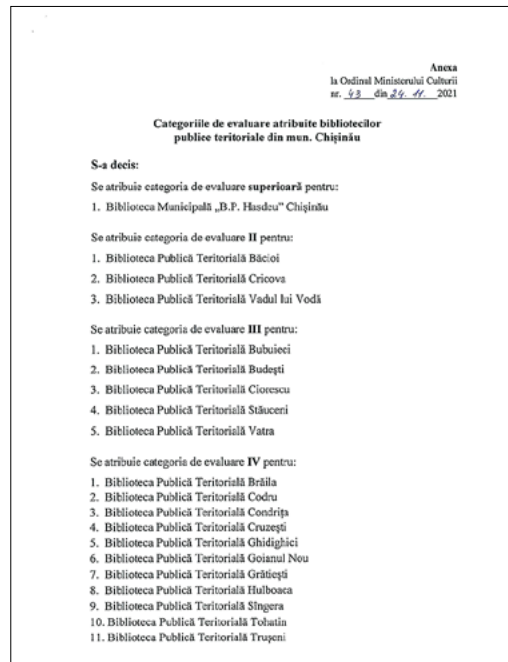
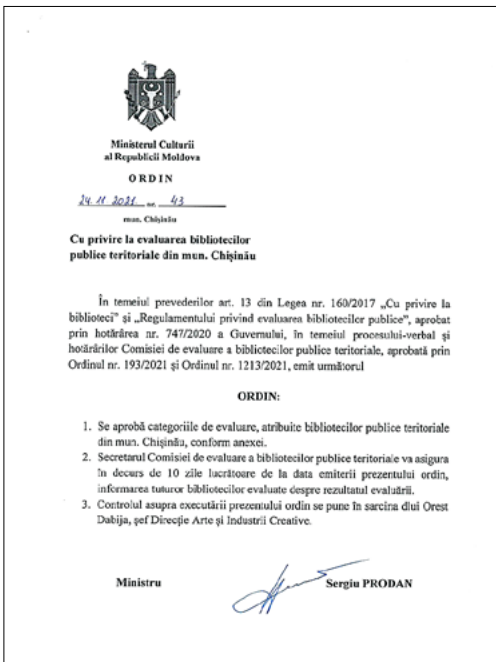
Regulamentul determină un cadru normativ unitar pentru realizarea procedurii de evaluare a bibliotecilor publice printr-un ansamblu de criterii minime de bază și specifice, finalizată cu atribuirea unui calificativ. Fiind structurat în 4 capitole, 55 de articole și 7 anexe, documentul reflectă integral conceptul complex de evaluare a bibliotecilor publice în contextul managementului calității.

Modelul dat de evaluare ajută bibliotecile publice să realizeze un audit al modului de funcționare și să stabilească unde pot fi aduse îmbunătățiri.

Pe parcursul anului 2021, evaluarea a fost în centrul atenției. Bibliotecile publice teritoriale din Republica Moldova au fost evaluate cu scopul de a aprecia și de a stabili nivelul de corespundere a activității acestora cu criteriile minime de bază și specifice aprobate, în vederea certificării categoriei bibliotecii.

Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” a elaborat un plan de acțiuni cu privire la realizarea procesului de evaluare. Cele mai esențiale etape au fost:

- informarea echipei Bibliotecii Municipale despre prevederile *Regulamentului privind evaluarea bibliotecii publice*;
- examinarea cerințelor pentru criteriile minime obligatorii și pentru criteriile specifice pe diferite domenii de evaluare;
- analiza cadrului normativ, strategic și de reglementare al bibliotecii;
- elaborarea *Nomenclatorului informației documentate interne*;
- întocmirea *Procedurii de sistem privind elaborarea informațiilor documentate*;
- repartizarea sarcinilor pentru completarea portofoliului de evaluare;
- completarea portofoliilor cu dovezi, informații;
- discutarea și aprobarea portofoliilor de evaluare;
- prezentarea portofoliilor de evaluare Comisiei de evaluare a bibliotecilor publice teritoriale;
- susținerea interviurilor inițiate de Comisia de evaluare a bibliotecilor publice teritoriale.

*Ordinul nr. 43 din 24.11.2021 al Ministerului Culturii al Republicii Moldova
 cu privire la evaluarea bibliotecilor publice teritoriale din mun. Chișinău.*

Cele șapte portofolii de evaluare au fost completate cu dovezi în baza unui ansamblu de criterii minime și specifice:

- *patru criterii minime obligatorii* pentru evaluarea bibliotecilor publice: *cota de atragere a membrilor comunității la bibliotecă; colecții și resurse informaționale variate, corespunzătoare profilului comunității; impactul serviciilor care sunt dezvoltate conform necesităților membrilor comunității; eficiența utilizării bugetului și dezvoltarea parteneriatelor;*
- *șase criterii specifice pe diferite domenii de evaluare:*

A – contextul organizațional: cadrul strategic și directiv, de reglementare, normativ și tehnologic; proiecte/inovații; parteneriate cu acord; voluntariat; instrumente de comunicare; evidență și raportare; membru al comisiilor/grupurilor de lucru;

B – resurse informaționale: acces liber la colecții; catalogul bibliotecii; dezvoltarea colecțiilor; gestionarea colecțiilor;

C – utilizatori și servicii: varietatea/diversitatea serviciilor; rata de atragere a utilizatorilor la servicii; promovarea serviciilor;

D – cercetare: varietatea activităților științifice; publicații; comunicări;

E – **formare profesională continuă**: cercetarea necesităților de formare profesională continuă a bibliotecarilor; oferta educațională; instruirea bibliotecarilor;

F – **facilități, dotări, buget și finanțare**: localul bibliotecii; echipament; acces, securitate; eficiența utilizării bugetului; extinderea bugetului (surse extrabugetare) prin proiecte, echipament, tehnologii, mobilier, voluntariat, activități de advocacy etc.

Fiecare domeniu de evaluare a fost apreciat prin:

- I. *criterii*: standarde minime de calitate care reflectă exigențele față de bibliotecă;
- II. *indicatori*: instrumente de măsurare care pun în evidență caracteristicile criteriilor prin 3 modalități: *produs/serviciu, valori de referință, indicatori de performanță*. Valorile de referință indică cerințele minime obligatorii pentru bibliotecă, fiind accentuate prin cea mai mică cifră. Indicatorii numerici mari caracterizează instituțiile cu impact avansat. Datele au fost reflectate prin două modalități: pentru perioada de 5 ani în baza rezultatelor anuale și per an. La rândul său, rolul indicatorilor este de a:
 - a) orienta bibliotecile publice în autoevaluarea activității cu scopul de a-și aprecia propriile rezultate și performanțe în mod independent precum și pentru a identifica domeniile în care să corecteze sau să-și îmbunătățească performanțele;
 - b) institui un cadru comun de referință pentru asigurarea performanței și pentru evaluare;
- III. *conformitate*: puncte acordate pentru gradul de realizare a indicatorului. Fiecărui criteriu specific de evaluare îi revine un set de indicatori cuantificați cu valori numerice de la 2 la 5, ce indică nivelul de eficiență a bibliotecii: 5 – *avansat*, 4 – *dezvoltat*, 3 – *mediu*, 2 – *elementar*;
- IV. *sursele ce confirmă veridicitatea datelor*: dovezile punctajului atribuit prin indicarea titlului documentului/sursei, paginii și/sau linkului la varianta electronică.

În conformitate cu grila de punctaj total acumulat, Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” i s-a atribuit *calificativul excelent – categoria superioară*. Scorul dat a furnizat date despre progresele Bibliotecii Municipale în perioada 2016-2020, evidențiind eficiența și zonele de îmbunătățire. Categoria de evaluare se ia în calcul la salarizarea personalului bibliotecii în conformitate cu

prevederile legislative cu privire la salarizarea personalului din unitățile bugetare.

Dovezile au fost ușor de identificat și de colectat grație unui management bine coordonat și axat pe rezultate. Întâi de toate, echipa s-a focusat pe măsurarea activității și pe analiza de ansamblu în baza valorilor de referință specifice, evaluarea devenind în așa mod valoroasă în validarea managementul intern al bibliotecii, contextului și culturii organizaționale. Treptat, evaluarea s-a transformat în măsurarea impactului. Aceasta a făcut posibilă examinarea activității bibliotecii prin prisma utilității și disponibilității.

Prin procesul de evaluare, Biblioteca Municipală a scos în evidență propriile rezultate și performanțe racordate la un cadru comun de referință, a conștientizat plus valoarea sa adusă pentru comunitatea chișinăuiană, a identificat domeniile ce necesită îmbunătățiri și direcțiile viitoare de dezvoltare.

Prin procesul de evaluare, Biblioteca Municipală a scos în evidență propriile rezultate și performanțe racordate la un cadru comun de referință, a conștientizat plus valoarea sa adusă pentru comunitatea chișinăuiană, a identificat domeniile ce necesită îmbunătățiri și direcțiile viitoare de dezvoltare.

ROBOTICA LA BIBLIOTECA MUNICIPALĂ „B.P. HASDEU”

*Gabriela BULDUMA,
Secția Tehnologie Informației,
Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”*

Rezumat: Articolul relevă eforturile Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” de a populariza cunoștințele referitoare la robotică în cadrul comunității chișinăuene prin intermediul instruirilor de robotică, din gama serviciilor IT Connect Plus, pe parcursul anilor 2018-2022. De asemenea, în articol sunt evidențiate rezultatele sesiunilor de robotică, organizate săptămânal în cadrul a șapte filiale ale BM „B.P. Hasdeu” („Alba Iulia”, „Ovidius”, „Transilvania”, CAIE, „Târgu-Mureș”, „Liviu Rebreanu”, Biblioteca Centrală), prestarea serviciului de robotică în perioada pandemică, sesiunile de robotică pentru bibliotecari și perspectivele instruirilor de robotică în bibliotecă.

Cuvinte-cheie: robotică, Connect Plus, instruiți, bibliotecă, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu”, LEGO WeDo, Mindstorms EV3, Makeblocks.